

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2022 / 42

TÜSİAD

4 Aralık 2023

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB – COP 28
AB – İKLİM KLUBÜ
SANAYİ EMİSYONLARI
ÇEVRE

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- AB Dış Eylemler Dairesi ve AB Komisyonu ortaklığında hazırlanan AB-Türkiye siyasi, ekonomik ve ticaret ilişkilerinin durumuna dair rapor AB Yüksel Temsilcisi Josep Borrell ve Genişleme ve Komşuluk Politikasından Sorumlu AB Komiseri Olivér Várhelyi tarafından sunuldu. Haziran 2023 tarihli AB Konseyi kararına istinaden hazırlanan rapor, mevcut jeopolitik

ve güvenlik koşulları bağlamında, AB-Türkiye ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik ilerleyici (aşamalı), orantılı ve geri döndürülebilir nitelikte ek adımlar atılmasını tavsiye ediyor. AB Konseyi'nin Mart 2021 Ortak Tebliği'ne bu bağlamda atıf yapılıyor. Bundan

sonraki aşamada raporun, değerlendirilmesi ve uygulamaya dair yönlendirici kararlar için AB Konseyi'ne sunulması bekleniyor.

Raporda Türkiye ve AB ilişkilerinin geliştirilmesi için şu eylemler öneriliyor:

- I. Temel alanlarda angajman: **Ticaret** konusunu işleyecek yeni **üst düzey diyalog** mekanizması kurulması, **Ortaklık Konseyi** mekanizmasının yeniden işletilmesi, AB Konseyi kararları uyarınca 2019'da askıya alınan **enerji, ulaştırma, ekonomi** üst düzey diyaloglarına yeniden işlerlik kazandırılması, AB Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve dış politika uyumu açısından ve bölgesel konulara ilişkin AB-Türkiye Dış Politika Diyaloglarının düzenli olarak yürütülmesi ve gerektiğinde Türkiye'nin **AB Dışişleri Bakanlarının gayri resmi toplantılarına** davet edilmesi önerileri sunuluyor.
- II. **Gümrük Birliği** kapsamında ticaret ve bağlantılılık alanında işbirliğinin derinleştirilmesi, AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin modernizasyonuna ilişkin taslak müzakere

çerçevesi görüşmelerinin ilerletilmesi ve ayrıca, uygun koşullar oluştuğunda AB teknik mevzuatına ilişkin AB veri tabanlarına Türkiye'nin erişiminin gündeme alınması öneriliyor.

- III. Özellikle öğrenci ve iş insanlarının **vize** işlemlerini kolaylaştırıcı adımlar (visa facilitation) atılması için seçenekler üzerinde çalışma yürütüleceği belirtiliyor.
- IV. **Avrupa Yatırım Bankası**'nın (AYB) Türkiye'deki yatırımlarına dair mevcut kısıtların kaldırılması ve AYB'nin operasyonlarını her sektörde sürdürmesinin önü açılıyor. Bağlantılılık, yeşil enerji, dijital, ulaştırma, Yeşil Mutabakat gibi alanlarda Türkiye Yatırım Platformu üzerinden €2 milyar yatırım olanağı sağlanacağı açıklanıyor.
- V. Göç ve sığınmacılar ile ilgili işbirliğinin derinleştirilmesine dair bir dizi yeni adım ve AB -Türkiye 2016 Bildirisi temelinde 2024-2027 dönemi için €4 milyarlık yeni stratejik destek paketinin devreye alınması hedefiyle Çok Yıllı AB Mali Çerçevesi güncellemesi kapsamında 2024-2027 dönemi için öneri yapıldığı belirtiliyor.

Gümrük Birliği'nin uygulanmasına ilişkin sorunların ortadan kaldırılması kapsamında Türkiye'nin son dönemde somut meselelere yönelik çabalarının, bu konuda daha yakın bir etkileşimin temelini oluşturduğu belirtiliyor. Hızla gelişen küresel bağlamda, AB'nin yeşil ve dijital dönüşüm gündemi ve dayanıklı tedarik zincirlerine duyulan ihtiyaçla birleştiğinde, ticaret konularında ilerleme sağlanmasında AB ve Türkiye'nin ortak yararı bulunduğu ifade ediliyor. Mevcut haliyle Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin sınırları göz önüne alındığında, etkili bir anlaşmazlık çözümü mekanizması ve güvenceler dahil olmak üzere kapsamlı modernizasyonun AB-Türkiye ekonomik ilişkisinin tam potansiyelinden yararlanılmasına olanak tanıyacağı vurgulanıyor.

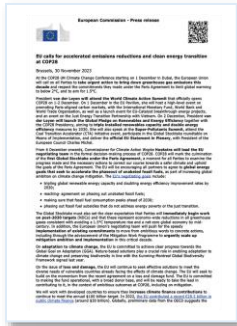
Raporda Gümrük Birliği'nin uygulanmasına ilişkin sorunların ortadan kaldırılması ile ilgili olarak Ticaret

Bakanlığı'nın çözümlenmesi yönünde taahhütte bulunduğu belirtilen beş konu şu şekilde sıralanıyor:

- Post, deri ve ıslak-mavi derilere ilişkin ihracat vergileriyle ilgili konuların Bakanlar düzeyinde ele alınması,
- Bakır hurdası, kil ve feldspat ile ilgili ihracat kayıt gerekliliklerinin Bakanlar düzeyinde ele alınması,
- AB operatörleri için canlı büyükbaş ve dana eti kotalarının saydam şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı'nın katılımıyla teknik görüşmelerin yapılması,
- Ele alınması gereken öncelikli konuların belirlenmesi amacıyla uygunluk değerlendirme prosedürleri ve risk bazlı TAREKS sisteminin uygulanması konusunda EUDEL ile Ankara'da teknik toplantı yapılması ve AB operatörlerinin karşılaştığı olası zorlukları daha sistematik şekilde ele alacak "yol haritası" geliştirilmesi,
- İthalat gözetim rejimi kapsamında muaf tutulabilecek "önceliklendirilmiş AB ürünleri listesi" üzerinde ve ayrıca, AB şirketlerinin karşılaştığı belirli sorunların çözümü için alternatif yollar üzerinde çalışılması. [Internet bağlantısı için](#)

AB – COP 28

- BM İklim Konferansı - COP28'de AB, emisyon azaltım çabalarının ve temiz enerjiye geçişin hızlandırılması mesajını veriyor. 2030 yılına kadar olan dönemde kurulu yenilenebilir enerji kapasitesinin üç kat, enerji verimliliği tedbirlerinin iki kat artırılması çağrısında bulunan AB liderleri, yürütülecek müzakerelerde şu hedefleri destekleyecek:

- Mevcut hedefler ve ulusal katkıların yerine getirilmesi sürecinin hızlandırılması;
- Fosil yakıtların kademeli olarak durdurulması konusunda anlaşma sağlanması;

- Enerji yoksulluğuna veya adil geçişe çözüm getirmeyen fosil yakıt sübvansiyonlarının aşamalı olarak kaldırılması;
- 2030 sonrası hedefleri ve ulusal katkıların belirlenmesi sürecinde ilerleme kaydedilmesi;
- İklim değişikliğinin yıkıcı etkisini hissedilen ülkelere yardım sağlanması. [Internet bağlantısı için](#)

AB – İklim Klubü

- Almanya Şansölyesi Olaf Scholz iklim-nötr sanayi dönüşümü hedefiyle strateji ve standartlar belirlemek üzere çalışmalar yürüten ülkeleri bir araya getiren ve halihazırda 29 üyesi bulunan İklim Kulübü girişimini BM İklim Değişikliği Konferansı - COP28'de başlattı. Girişimin çalışmalarını yürüten geçici sekretaryanın kurulduğu ve ayrıca "Küresel Güney" olarak adlandırılan bölgeden çok sayıda ülkenin sürece dahil olduğu belirtiliyor. AB de İklim Kulübü girişimi içerisinde etkin rol almayı hedefliyor. [Internet bağlantısı için](#)

Sanayi Emisyonları

- AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu sanayiden kaynaklanan zararlı emisyonların azaltılmasına (Industrial Emissions Directive) ve halkın bilgiye erişiminin iyileştirilmesine (sanayi emisyonları portalının kuruluşu) yönelik taslak yönerge üzerinde siyasi anlaşmaya ulaştı. Sanayi emisyonlarının azaltılmasına ilişkin yönerge enerji verimliliğini, dögüsel ekonomiyi ve karbon azaltımını teşvik etmeyi hedefliyor.

AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu (AP) müzakerecilerinin AB Komisyonu tasarısı üzerinde ulaştığı anlaşma hayvan yetiştiriciliği için tarımsal eşikleri kümes hayvanları için 280 LSU (yumurtlayan tavuklar için 300), domuz çiftlikleri için 350 LSU ve karma çiftlikler için 380 LSU olarak belirliyor. Evsel kullanıma yönelik geniş kapsamlı çiftlikler ve

hayvancılık faaliyetleri yönergenin kapsamı dışında tutuluyor. Yeni kuralların 2030 yılından itibaren büyük ölçekli çiftliklerden başlayarak aşamalı olarak uygulanması bekleniyor.

Demir, bakır, altın, nikel ve platin gibi endüstriyel ölçekte üretilen enerji dışı cevherlerin çıkarılması ve işlenmesini kapsayan madencilik faaliyetleri yönerge kapsamına alınıyor. AB Komisyonu'nun ileriki aşamada yapacağı değerlendirme sonrasında yasa teklifi sunması halinde madencilik faaliyetlerinin kapsamı, endüstriyel mineralleri de yönerge içeriğine alacak şekilde genişletilebilecek.

AB Konseyi ve AP'nin üzerinde anlaştığı yasa metni sanayi tesislerinin kurulmasına ve işletilmesine ilişkin izin süreçleri çerçevesinde su dışındaki diğer enerji kaynaklarına uygulanmak üzere “**çevresel performans sınır değerleri**” kavramını geliştiriyor. Ayrıca, 2035 yılı itibarıyla tüm AB ülkelerinde uygulanması hedefiyle sanayi tesislerinin çevrimiçi izin başvurusu yapabilmelerini sağlayacak “e-izin” kayıt mekanizması oluşturulması öngörülüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Çevre

- Çevre korumasına ilişkin ihlallerin ceza hukuku kapsamında ele alınmasını sağlamayı amaçlayan AB Komisyonu yönerge tasarısının onay sürecinde Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi arasında ön mutabakata ulaşıldı. AB Komisyonu tarafından Aralık

2021'de önerilen yönerge ceza hukuku uygulamalarının etkinliğini artırmayı ve çevre ve insan sağlığı üzerinde yıkıcı etkilere yol

açabilecek ihlallerle mücadele edilmesi ve bu sayede Avrupa Yeşil Mutabakatı hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olmayı amaçlıyor. Yeni yönergenin uygulamaya konulması sayesinde ciddi çevre suçlarının cezasız kalmamasının sağlanacağı

belirtiliyor. Yeni yönergenin kapsadığı alanlardan bazıları:

- Kimyasalların veya cıvanın yasadışı ticareti ve kullanımı, gemi geri dönüşümü faaliyetlerinin yasadışı yollardan gerçekleştirilmesi gibi ihlaller, tüm AB ülkelerinde cezai suç olarak değerlendiriliyor.
- Benzer konu ve seviyelerdeki cezai yaptırımların gerçek ve tüzel kişilere aynı şekilde uygulanması sayesinde uygulamada tutarlılık sağlanması öngörülüyor.
- Çevre kurallarını ihlal eden işletmelere verilecek maddi cezaların o işletmenin küresel toplam cirosunun %5'inden veya 40 milyon €'dan tutardan az olmaması koşulu getiriliyor.
- Çevre suçlarını bildiren ve yetkili makamlarla işbirliği yapan kişilerin, cezai kovuşturmalar bağlamında destekleyici tedbirlerden yararlanabilmesi sağlanıyor.
- AB ülkelerinde ulusal resmi makamlar yeni yasal düzenlemenin uygulanmasına yardımcı olmak üzere stratejik yaklaşım geliştirmekle görevlendiriliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 7-8 Aralık, AB-Çin Zirvesi
- 11 Aralık, Dışişleri Konseyi
- 13 Aralık, AB-Batı Balkanlar Zirvesi
- 14-15 Aralık, AB Liderler Zirvesi
- 15 Aralık, Eurogroup Toplantısı

Konferanslar

- 6 Aralık, “Funding clean air in Europe: best practices and hurdles”, www.bruegel.org
- 12 Aralık, “The economic case for decarbonising emerging and developing market economies”, www.bruegel.org

- 13 Aralık, “Belgium’s priorities for the Presidency of the Council”, www.epc.eu
 - 15 Aralık, “The final summit of a turbulent year: Outcomes and next steps”, www.epc.eu
-